

Mahir Ünsal Eriş

Bangır Bangır Ferdî Çalıyor Evde...

5. BASKI

♥ can
çağdaş

MAHİR ÜNSAL ERİŞ

BANGIR BANGIR
FERDİ ÇALIYOR EVDE...

Can Çağdaş

Bangır Bangır Ferdi Çalıyor Evde..., Mahir Ünsal Eriş

© 2021, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: İletişim Yayınları, 2012

Can Yayınları'nda 1. basım: 2021

5. basım: Mart 2024, İstanbul

Bu kitabın 5. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Düzeltili: Mert Tokur

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Sanat yönetmeni ve dizi tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak uygulama: Ata Uzuner

Baskı ve cilt: Melisa Matbaacılık Yayıncılık San ve Dış Tic. Ltd.

Maltepe Mah. Davutpaşa Çiftelhavuzlar Sk. No:16 Acar San. Sit.

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 45099

ISBN 978-975-07-6330-4

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

MAHİR ÜNSAL ERİŞ

BANGIR BANGIR
FERDİ ÇALIYOR EVDE...

ÖYKÜ

♥can

Mahir Ünsal Eriş'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Kara Yarısı, 2019

Sarıyaz, 2019

Olduğu Kadar Güzeldik, 2021

Gaip, 2022

Dünya Bu Kadar, 2022

Öbürlükler, 2023

Acaip, 2023

MAHİR ÜNSAL ERİŞ, 1980'de Çanakkale'de doğdu. Arkeoloji ve tarih okudu. Hayatını çeviriler yaparak ve yazarak sürdürüyor. Gençlerbirliklidir; söylenişi bile güzel. Kitapları: *Bangır Bangır Ferdi Çalıyor Evde...* (2012), *Olduğu Kadar Güzeldik* (2013) (60. Sait Faik Hikâye Armağanı), *Dünya Bu Kadar* (2015), *Benim Adım Feridun* (2016), *Öbürküler* (2017), *Kara Yarısı* (2019), *Sarıyaz* (2019), *Diğerleri* (2020), *Gaip* (2022), *Babil Kulesi Kitabı* (2023), *Acaip* (2023).

İÇİNDEKİLER

çok sıkılır arkadaşı ölen çocuklar	11
kimi sevse gülderen	19
biten bir aşkın ardından.....	27
bana küstüler.....	39
bilye hikmet.....	51
her kanser erken ölümdür	59
bir konsomatris hikâyesi	67
Ringo	77
mektup yazacak gün.....	85
hep klinsmann'ın yüzünden	93
kadınlar hep olmadık zamanlarda.....	105
ben evlenmeyi boşanmaktan daha çok seviyorum	115
vakitlice gelmeyen çiş.....	125
biraz uzunca bir diyet hikâyesi	137

çok sıkılır arkadaşısı ölen çocuklar

Sarışın ve çilli bir karnabahara benzerdi Serkan'ın kafası. Yuvarlacık ve pütür pütürdü. Saçlarının küçük kıvrımlarının araları, komşannemin samanlığında saklambaç oynadığımız zamanlarda çerçöple dolardı. Samanlıktan çıkınca benim dümdüz –ipek gibi derdi annem– saçlarımı silkeleyerek kurtulduğum pisten pasaktan onu tek tek ayıklamak zorunda kalırdık. Komşannem de severdi onu, “Allah da seviyormuş,” dediler, ondan yanına almışmış. Koskoca Allah, tutmuş da benim arkadaşşıma koymuş gözünü diyemiyorlar da!

Benim en eski dostumdu Serkan. Onu tam üç yıldır tanırdım ve bu da nerden baksan ömrümün yarısı ederdi. Günlük uğraşlarımız arasında, Almanyalının evinin arındaki açıklığa ekili ekinlerin arasında koşuşturmak, büyük dutun tepesine tüneyip aşağı tükürmece oynamak, kerhane mahallesi yoksulluğuna haftada bir kez tenezzül eden tüp arabasının arkasına takılmak ilk sıralarda gelirdi. Bir seferinde durmamıştı kamyon da, ta polis lojmanlarına kadar gitmiştik. Mosmor olmuştu ellerimiz, soba boyasıyla boyanmış tüp kamyonu kafesine tutunmaktan. Cuma günleriyse çevre köylerden, nahiyelerden pazara zerevatını getiren köylülerin park halindeki traktörlerine binip arabacılık oynama günümüz olurdu. Köylüler cahil

oldukları için traktöre “motor” derlerdi. Biz onun traktör olduğunu bilir, köylülere de, motorlarına binmemize izin verdikleri için, sıcak bir sevgi ve merhamet duyardık. Boş adamlar değildik. Okul mokul işlerinde pek iyi olmasak da, Serkan ekinlerden düdük yapmayı bilirdi mesela. Ben o işlerden pek anlamazdım. Ama benim de Koreli Zagor’dan öğrendiğim bir iki maharetim vardı elbet. Devdikenlerinin dış kabuğunu soyup içindeki lezzetli kısmını çıkarmayı bilirdim en azından. Bir de yakaladığım çekirgelerin bacaklarını koparıp, hop ağzıma atmayı. Bu cesurluğuma imrendiğini bilirdim. Cakam büyüktü Serkan’ın nazarında. En çok da ufaladığım kiremitlerin tozları ve tükürüğümle yaptığım kınaya şaşırmişti.

Annesi, çalıştırılan evlerden birinde, çalıştırılan kadınlardandı Serkan’ın. Çalıştırılan evlerse bizim iki adım aşağıımızda olduğundan doğal bir komşuluğumuz vardı onunla. Her ne kadar diğerleriyle olduğu gibi akşam oturmalarına gelmeli gitmeli bir komşuluk olmasa da, annem Serkan’ın annesinin sutyeninden çıkardığı parayla aldığımız dondurmaları yememize kızmazdı. Demek ki onun iyi bir insan olduğunu annem de biliyordu. İllaki iyi bir insandı. Komşannem öyle demişti, Allah bile yanına aldığına göre! Hepsi iyi insanlardılar. Ne zaman koştura koştura evden içeri girsek, ortalaradaysa annesi, değilse her zaman ortalarda olan Kız Fikret, önümüze yemek koyar, su verir, sonra da, “Hadi bakalım dolaşın,” diye elimize on lira tutuşturup gönderirdi bizi. Bunları herhalde sadece iyi insanlar yapar.

İkinci yılımdı okulda. İkinci sınıfım yani. Altı yaş grubundan başlattılar beni geçen sene. Dünya hakkında hemen her şeyin farkındayım, bilgiliyim. Zaten dünyam da Engin’in bakkaldan Musa Aga’nın bahçeye kadar. Serkan’ınsa okulla, mekteple işi yok, cahil bildiğin, Atatürk’ü bile yaşıyor sanıyor, cumhurbaşkanı sanıyor, “Televizyon-

da gördüm oğlum!” diye tutturuyor, sadece yaşayanlar televizyona çıkıyor sanıyor, alay edince de ağlıyor hemen. Yazdırayım, demiş annesi bir ara, almamışlar mı ne olmuş; sonrasında da zaten Serkan istememiş. Keyfi yerinde. Sorarsan at arabacı olacak Musa Aga gibi, büyüyünce. Bunun için şart değil okula gitmek. Musa Aga okula mı gitmiş? Ne kadar para kazanıyormuş ama gündöndüden. Hele kömür zamanı kömür çekti mi, iki kat para alıyormuş, “Beygirim yoruluyor,” diye. Okuması bile yok Serkan’ın, öyle kara cahil. Paraları tanıyor ama. Baraj beş lira, el öpen çocuklar on lira, Anıtkabir yirmi lira. Daha fazlası zaten elimize verilen cinsten değil. Moru, yeşili ve kahveyi biliyor. Yeter, daha ne?

* * *

Eve geliyoruz Serkan’la bir gün. Bizim eve. Annem bize gelmesini seviyor onun. İçi gidiyor bu buğday gibi sarı, kavruk çocuğa bakarken. Her fırsatta elini başına, sırtına koyuyor, ağlar gibi seviyor. Ben görmediğim zamanlarda bir beşlik, onluk tutuşturuyor eline. Sonra evden çıkınca beraber harcıyoruz paraları. Dibinde kaymak olan leblebi tozlarından alıyoruz, çıkan padişah resimlerini ben biriktiriyorum ama, Serkan cahil çünkü. Benim onlara gitmemi sevmiyor annem ama pek. “Ne işiniz var oğlum sizin orda, çocuklar gitmez oraya,” diyor. Ama Serkan orada yaşıyor, basbayağı da çocuk işte. “İlla evde oturacaksanız buraya gelin oğlum, burda oturun,” diye tembihliyor beni hep. Bizim evde kadınlar var. Oturmuşlar sere serpe, ağda yapıyorlar. Utanmıyorlar bizden de, birbirlerinden de. İki komşu kadın, bir de komşunun gelini. Apışmışlar, apışmalarına kadar sıvamışlar altlarını, yapış yapış yapıstırıp çekiyorlar tavada şekerle karılmış limonu. Macuncu ihtiyarın tornavidayla tahta çubuklara sıva-

yıp, iki buçuk liraya sattığı macunların limonlusu gibi... Bangır bangır Ferdi çalıyor evde, zamanın çok evleri gibi. Camlardan, aynalardan, duvarlarda asılı posterlerden dö-nüyor sesi Ferdi'nin titreyerek, titreterek; kadınlar bir yandan şerbetlenmemiş parmaklarının ucuyla tuttıkları sigaralarını tellendirip bir yandan eşlik ediyorlar Ferdi Bey'e, yarı dudaklarıyla. İnsanların kederli olmayı çok sev-diği yıllar. Her şeye sinmiş bir Maltepe sigarası kokusu, bir ucuzluk, bir pazardan alınmışlık, bir muşambalık. Serkan bakmıyor, o alışkın. Ben merak ediyorum ama. Kadınların edepsizce ayrılmış bacaklarına bakıyorum, sanki orda bile değilmişim gibi çaktırmadan. Küçükük ellerimle bal-dırlarına şöyle bir vuruversem, bacakları dalgalanarak odanın ortasına yayılacak, büyüüp büyüüp bütün evi dolduracaklar sanki. Öyle gevşek ve iddiasız bacaklar. Ama bembeyazlar, sıcak bir şeyler oldukları belli. İlk kez farkına varıyorum insan etinin. Annemin sesiyle kendime geliyorum. "Hadi yemek koydum, geçin de yiyin mutfak-ta." Evin göğüne sinmiş dumanın arasından geçerek mut-fağa gidiyoruz beraber, benim gözüm Galatasaray posteri-ne takılıyor. Semih, Galatasaray'da o zamanlar, sonra Fenerbahçe'ye geçince, kıyamamıştı babam postere de, sadece Semih'in yüzünü yakmıştı sigarasının ucuyla. Daha epey durmuştu poster duvarda, kadrosundaki yan-ık yüzlü stoperiyle. En büyüğün Beşiktaş olduğu yıllar, biz hepimiz Galatasaraylıyız ama. İnadımız inat.

İkişerli paylaştırılmış dört yumurta yemeğimiz. Üstünde biraz pul biber, biraz kimyon. Çoğunlukla tava-dan yiyoruz, bazen de tabaklarımızdan iki iki. Annemin misafiri var bugün, güzel tabakta geliyor önümüze her günün emektar yumurtası o yüzden. Sarısına eklemek ba-tırarak başlıyoruz ikimiz de. Sarı patlıyor ve start verili-yor, yarışircasına yiyoruz. İçeriden kadınların sesleri geli-yor bir yandan. Duyulmuyor sanıyorlar belli ki, Ferdi'ye

güveniyorlar. Ama Ferdi'nin umurunda mı, şarkısını söylüyor bağıra ağlaya. Kadınlar, daha çok bağırduklarının farkında değiller Ferdi'den. "Yazık bu çocuğa," diyor bir tanesi, şu tam burnunun ucunda ben rengi değil de ten rengi bir beni olan kocakarı. "Vallahi üzülüyorum, ziyan oluyor masum. Yok muymuş babası, verseler ya babasına, nerde görülmüş kerhanede çocuk büyütüldüğü."

"Kim bilir kim?" diyor ötekilerden biri, kapının aralığından görüyorum oturduğum yerden, donsuz apışına kadar kılları sıra sıra dizileni. Uzun uzun, kara kara. Serkan'a bakıyorum. İkinci yumurtasının sarısını patlatmamış, elinde ekmek kabuğuyla öylece bekliyor, öteki elini yüzüne, dirseğini masaya dayamış. Üstünde bir penye, leş gibi, yakası sünmüş. Saçları tülenmiş sanki, ne zaman kirlense tiftik gibi olur çünkü kafası, keçeli kalemle rin bitince çıkardığımız içleri gibi olur. Rengi koyulur sanki. Dedim ya, ikinci sınıftayım. Okuyorum, bilgiliyim, anlıyorum bir tatsızlık olduğunu. Kadınlar uzattıkça uzatıyorlar mevzuyu içerde, ağdalı sesleriyle. "Ben doydum, Osman Aga'ya gidelim mi, Filiz'e bindirir belki bizi?" diyorum. Filiz, Osman Aga'nın beygiri. Beyaz, mutsuz ve yorgun bir at. Yaşı Serkan'la benden bile fazladır. Araba çekmekten o kadar bıkmış ki, pişman olmuş dünyaya at olarak geldiğine. Ama adı Filiz. Tazecik bir ad, genç kız adı gibi. Daha da küçükken sormuştum Osman Aga'ya, "Soyadı var mı Filiz'in?" diye, okula gitmiyordum ama o zamanlar daha. "Biçer," demişti, kahkahasını Bulgarca atarak. Neden Biçer? "Benim soyadım ya, o da benim kızım."

Çıkıyoruz evden. Keyfi çabuk geliyor Serkan'ın. Osman Biçer bizi bindirmiyor beygirine gerçi. "Kırk zembil kömür taşıdı kızım benim, diyor. Dinlensin azıcık." Neyse ki mesele yapmıyoruz bunu pek. Oyalanacak çok şey var, gam değil. Ben Serkan'dan daha çok üzülüyorum bacakları kıllı karıların edepsizliğine. O alışmış, unutuveri-

yor hemen. Yumurtasını yiyemedi diye üzülüyorum sonra da. Bari ekmeğe salça sürüp verseydi annem. Ekinlere gidiyoruz koşmaya, koşmak demiyoruz biz ama. Yüzmek diyoruz, deniz yeşil bize. İçinden düdük yapabileceğimiz bir deniz. Yorulana kadar koşuyoruz, sonra yorulduğumuz yerde atıyoruz kendimizi sırtüstü. Kollar başların altında yastık, göğe bakarak sonsuz meraklara dalıyoruz. “Allah olsan uçar mıydın?” “Talikacı Tahir’in oğlu neden sağır olmuş?” “O şimdi cennete gidince de mi duymayacak?” “Ağzında ne kadar tükürük biriktirebilirsin?” “Babam mı döver, Tommiks mi?” Serkan’ın babası bence yok; o, “Amerika’da polis,” diyor ama. Babası Amerika’da polis olsa, adı Serkan mı olur?

Ezan okununca bitiyor gün çocuklar için. Ben ezan okununca ödevlerime koşuyorum, babam kulaklarımı büküyor yoksa, çok acıtıyor. Tahir’in oğlu Ecevit hem kepçe kulaklı olmuş hem geri zekâlı bu yüzden, zaten sağır da. Serkan, ezan okunmadan eve gidemiyor; öyle tembihlenmiş. Sümüğünü koluna silerek ayrılıyor yanımdan. Benim ödevim yok aslında, yine de eve gidiyorum ama. Babamın kulaklarımı çekmesinden, sabah bir eşek olarak uyanmaktan korkuyorum. Ezan bu. İncirin yanındaki patikadan eve doğru yürüyüşünü görüyorum en son, yanı sıra yürüdüğü ekinlerden bile kısa. Hava yorgun alacalanıyor, bal gibi ağırlaşıyor. Üstündeki kirli penyenin grisiyle havanın karışmasına karışıyor sanki Serkan, patika boyunca.

Öğlene doğru uyanıyorum ertesi günü. Babam işte, annemse pazara, şehre inmiş. Kahvaltı, masanın üstünde öylece duruyor. Açıkta kalınca küsüp kurumuş, sararmış peynirlere bakıyorum, canım istemiyor kahvaltı etmek.

Fırlayıp çıkıyorum evden, incirin yanından patıkaya yol-
lanıyorum. Serkanların eve geliyorum sonra. Kerhaneye.
Kapılar suskun, üzgünce kapalı. Camlarda asılı bir tek
yüz yok, olur şey değil. Evin önünde adamlar, arabalar,
etrafında kasetçiler, çakmakçılar yok. Herkes toplanıp
başka bir yere gitmiş sanki. Doğru Engin Bakkal'a koşuyo-
rum, korkuyla, hasetle, merakla. At arabacılar bira kasala-
rını dikmişler, üstlerinde oturuyorlar bakkalın önünde.
Bir tanesi de küçük tüpün üstünde tüneyivermiş. Soruyo-
rum Engin'e: "Neden evde yoklar?" "Erdek'e denize mi
gittiler yoksa?" Gözlerini utanır gibi kaçırıp, bir şeylerle
uğraşmış görünmeye çalışarak, "Ölmüş dediler Ser-
kan için," diyor bakkal. "Ateşlenmiş gece, apar topar gö-
türmüşler. Hastanede ölmüş." Ne kolay söylüyor.

Merdivenlerinden iniyorum bakkalın. Aynı patika-
dan evin yoluna düşüyorum. Karnımın içinde bir şeyler
kaynıyor sanki, asitli bir şeyler. Arasında koştuğumuz
ekinler gibi yarıyor içim. Ölmek ne bilmiyorum. Merak
da etmedim hiç. Yani iyi kötü bir fikrim var aslında, tam
olarak ayrıntısını bilmiyorum ama. Tatil gibi bir şey sanı-
yorum onu, taşınmak gibi, kesin bir şey. Onu bir daha
göremeyeceğimi biliyorum yine de fakat. Bu kadar ani
olmasına, böyle habersizce kaçır gibi olmasına üzülüyö-
rum sonra, bozuluyorum biraz. Çağırıyorsa ben de gelirdim
belki?

Yolda bir çocuk duruyor önümde, mahalleden, sü-
müğü ağzına kadar akmış. "Gazoz içmiş aspirinle," diyor.
"Ondan ölmüş Serkan. Doktor söylemiş kocanineme.
Ben hiç gazoz içmem artık."

"Siktir lan!" diyorum, Serkan'dan öğrenmişim. Eve
giriyorum koşarak.

Günün devamında Serkan yok artık. Yapacak hiçbir
şey yok yani. Bir Orhan kaseti buluyorum masanın
üstünde. Ferdi'yi takmak için çıkarılmış teypten. Televiz-

yonun altına yerleştiriyorum, televizyonu açıyorum. Ek-
randa karıncalı görüntü kıpırdanırken beklemeye geçiyoy-
rum, Orhan'ın filmi başlasın. Almanyalının evinde video
var. Kaseti koyunca başlıyor film. Başlamıyor bizimkinde.
Kendi yüzümün yansımasına bakakalıyorum televizyon-
da, sümüklerim akmış benim de. Gözlerim şişmiş sanki,
bir tuhaf görünüyorum. Of, ne sıkıcı hayat! Ezana kadar
ne yaparım ya ben şimdi.

“Maalesef,” diye başladı söze. Maalesef, beyaz bir kâğıdın tam ortasına damlayan kocaman bir mürekkep lekesi gibi düştü içime. Sanki iki mememin ortasında bir yer, içine sıcak su dökülmüş çay bardağı gibi patladı, kırıkları ciğerlerime battı sanki...

İlk baskısı 2012’de yapılan *Bangır Bangır Ferdi Çalıyor Evde...*, Mahir Ünsal Eriş’in ilk kitabı. Ancak ilk kitaptan beklenmeyecek bir yetkinliğe sahip, konu ve kişileri açısından da şaşırtıcı bir çeşitlilik sergileyen bu birbirinden güzel öyküler bazen bir çocuğun gözünden hayat yarasını, bazen bir yetişkinin umutsuzluğunu, bazen ergenlerin yakıcı ilişkilerini, bazen de küçük dünyalara sığamayan büyük umutları anlatıyor. Bir kıyı şehrindeki hayata aç gençler, bir meydan kavgasıyla sönen umutlar, rastlantıların savurduğu hayatlar, sancılı büyümeler, küçük kasabalardaki büyük aile trajedileri de bu sarsıcı ve dokunaklı öykülere konu oluyor.

Bu ülke insanların yaşama gâilesini gençliğine karşın alabildiğine duyarlı ve olgun bir bakışla işliyor Mahir Ünsal Eriş. Yeri geldiğinde kendine özgü mizahını da konuşturarak her tür insanlık haline tercüman oluyor. Ezcümle, daha ilk kitabıyla ustalaşan yazarlardan olduğunu kanıtıyor.

#sokak #hüzün #yalnızlık #terkedilme #umut #sıradanhayatlar #yalnızlık
#yoksulluk #hayatsancısı

